



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

DOM
2012-07-20
Meddelad i Karlstad

Mål nr
2696-12 E
2697-12 E
2302-12 E

SÖKANDE

1. Åhlins Transport AB, 556798-6871
Dömlevägen 8
669 91 Deje

2. Kils Busstrafik AB, 556632-1476
Box 67
665 22 Kil

KONKURRENSVERKET	
2012 -07- 2 3	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

MOTPART

Värmlandstrafik AB, 556206-4641
Tallbacksvägen 2
684 30 Munkfors

Ombud: Advokat Roger Hagman
Advokatfirman Roger Hagman AB
Box 3460
103 69 Stockholm

SAKEN

Ogiltighetstalan enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten bifaller Åhlins Transport AB:s ansökan på så sätt att de avtal Värmlandstrafik AB slutit med Förenade Buss i Värmland AB den 28 maj 2012 respektive Skåre Taxi och Gods AB den 25 maj 2012 förklaras ogiltiga.

Förvaltningsrätten bifaller Kils Busstrafik AB:s ansökan på så sätt att de avtal Värmlandstrafik AB slutit med Förenade Buss i Värmland AB den 28 maj 2012, Skåre Taxi och Gods AB den 25 maj 2012 och Saova Konsult AB den 7 juni 2012 förklaras ogiltiga.

Dok.Id 66037

Postadress
Box 568
651 12 Karlstad

Besöksadress
Rådhuset, Stora
torget

Telefon
054-14 85 00
E-post: forvaltningsrattenikarlstad@dom.se
www.forvaltningsrattenikarlstad.domstol.se

Telefax
054-14 85 30

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

YRKANDEN M.M.

Värmlandstrafik AB har till följd av pågående överprövning avseende upphandling om skolskjutstransporter i Forshaga kommun träffat avtal med Skåre Taxi och Gods AB, Förenade Buss i Värmland AB och Saova Konsult AB. Bolagen ska enligt avtalen bedriva skolskjutsverksamhet i Forshaga kommun och gäller från och med den 1 augusti 2012 och tills vidare med en uppsägningstid om 6 månader efter det att upphandlingen får avslutas enligt LOU. Om förvaltningsdomstol skulle besluta att upphandlingen ska göras om äger Värmlandstrafik AB antingen säga upp avtalet med sex månaders varsel eller söka träffa ett nytt tillfälligt kontrakt. Åhlins Transport AB:s talan riktas mot två av avtalen, mål nr 2696-12 avser det avtal som träffats med Förenade Buss i Värmland AB den 28 maj 2012 och mål nr 2697-12 avser det avtal som träffats den 25 maj med Skåre Taxi och Gods AB. Kils Busstrafik AB:s talan riktas mot samtliga tre avtal, mål nr. 2302-12.

Åhlins Transport AB (mål nr 2696-12 respektive 2697-12)

Åhlins Transport AB yrkar att förvaltningsrätten beslutar att avtalen är ogiltiga och inte får fullgöras. Åhlins Transport AB anför huvudsakligen följande som skäl för sin talan. – Värmlandstrafik har den 25 och 28 maj ingått tillfälliga trafikavtal med "vinnarna" Förenade buss och Skåre taxi. Det är absolut inte nödvändigt att tilldela kontrakten. Det föreligger inte synnerlig brådska bl.a. eftersom upphandlingen kunnat ske genom påskyn- dat förfarande enligt 8 kap. 8 § LOU. Upphandlingar av skolskjuts är fre- kvent föremål för överprövning. Tidsplaneringen måste inrymma skälig tid för förberedelse och anskaffning av en antagen leverantör, vilket sker först efter överprövning när ett bindande kontrakt föreligger. Tidsplaneringen har inte varit tillräcklig för att inrymma överprövning. Detta stöds av skall- kravet i den ordinarie upphandlingen att anbuden ska vara giltiga t.o.m. den 31 december 2012. Brådskan har således kunnat förutses. Värmlands-

trafik har vidare bort förbereda ett annonserat förfarande, eventuellt med förhandsinsyn, så snart som det stod klart att Åhlins Transport begärt överprövning. Upphandlingen har inte heller skett med beaktande av LOU i övrigt. Värmlandstrafik har inte förhandlat med fler än en leverantör. Åhlins Transport som är nuvarande leverantör lämnade lägst anbudspris i den ordinarie upphandlingen och anmälde intresse för att lämna anbud i den tillfälliga upphandlingen. Värmlandstrafik har inte antagit det lägsta anbudet. Att förvaltningsrätten inte beslutat om ingripande i den ordinarie upphandlingen är inte relevant i en ny upphandling. Det tillfälliga avtalet med en uppsägningstid om 6 månader hindrar att avtal kan börja löpa från den avtalsstart som anges i den ordinarie upphandlingen.

Kils Busstrafik AB (mål 2302-12)

Kils Busstrafik AB yrkar att samtliga avtal som tecknats ska ogiltigförklaras och anför huvudsakligen följande. – Värmlandstrafik har ett ansvar att inleda upphandlingar i sådan god tid att en uppstart av skolskjutsen inte äventyras. Värmlandstrafiks krav på fordon m.m. innebär i princip att samtliga fordon ska vara nya vid avtalsstart och betänker man att beställningstiden på en ny buss, med de krav som uppställts, är cirka 9 månader så är upphandlingens start för sen. I de tillfälliga avtalen som nu tecknats är kraven på fordon väsentligt förändrade i förhållande till upphandlingens krav på fordon. Man kräver i princip endast säkerhetsbälten och alkolås. Övriga krav är strukna i de tillfälliga avtalen. Detta faktum medför att de entreprenörer som tidigare körde trafiken och som har fordonen kvar mycket väl kunnat offerera den aktuella trafiken utan att skolskjutstrafiken i augusti skulle äventyras genom ytterligare tidsfördröjning. Forshaga kommun har även ett avtal med ett antal skolskjutsentreprenörer som inte är avtalsenligt uppsagt. I det fall Värmlandstrafik ansett sig vara i tidsnöd hade dessa avtal kunnat utnyttjas.

Värmlandstrafik AB anser att ansökan om ogiltigförklaring av de tre direkttilldelade avtalen ska lämnas utan bifall och att avtalen, i det fall förvaltningsrätten finner skäl till ogiltigförklaring, ska bestå utifrån tvingande skäl till ett allmänintresse. Värmlandstrafik AB anför huvudsakligen följande.

I sin planering av upphandlingen har Värmlandstrafik tagit höjd för överprövning. Upphandlingen påbörjades den 1 december förra året och har alltså påbörjats mer än åtta månader före trafikstart. Emellertid är det inte lämpligt att en upphandling påbörjas alltför lång tid före avtalets påbörjande. Överprövningen har dragit ut på tiden på ett sätt som Värmlandstrafik inte haft anledning att räkna med och som innebär att skolskjutstrafiken i Forshaga äventyras från och med skolstarten i augusti. Det föreligger således synnerlig brådska som Värmlandstrafik inte kunnat förutse. Att barn och ungdomar som är berättigade till skolskjuts inte kan stå utan sådan torde vara oomtvistat. Det har därför varit absolut nödvändigt att teckna de tillfälliga avtalen. Att genomföra konkurrensupphandlad upphandling för det tillfälliga avtalet med trafikstart den 22 augusti har inte varit möjligt. Sammantaget har det förelegat förutsättningar för att tillämpa 4 kap. 5 § 3 p. LOU.

Avtalen ska bestå med hänsyn till ett tvingande samhällsintresse. De tillfälliga direkttilldelade avtalen omfattar skolskjuts. Enligt Värmlandstrafik står det klart att barn och ungdomars möjlighet att delta i den enligt lag obligatoriska skolplikten inte får förhindras till följd av att en upphandling fördröjts.

Kammarrätten i Göteborg har den 27 juni i mål 4515-12 beslutat att inte bevilja prövningstillstånd avseende Åhlins Transports överklagande av förvaltningsrättens dom. Högsta förvaltningsdomstolen har den 6 juli i mål 3881-12 beslutat att avslå Åhlins Transports yrkande om intermistiskt beslut. Det innebär att något behov av tillfälliga avtal inte kommer att föreligga, varför Kils Busstrafiks talan bör avslås även på den grunden.

DOMSKÄL

Enligt 16 kap. 13 § LOU ska rätten besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör är ogiltigt, om avtalet har slutits bl.a. utan föregående annonsering.

Enligt 16 kap. 14 § LOU ska rätten besluta att avtalet får bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet är uppfyllda om det finns tvingande hänsyn till ett allmänintresse.

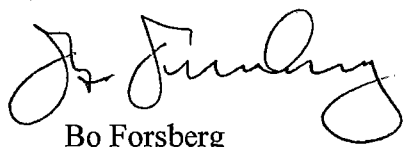
Enligt 4 kap. 5 § LOU får en upphandlande myndighet använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering vid tilldelning av kontrakt som avser byggentreprenader, varor och tjänster om det är absolut nödvändigt att tilldela kontraktet, men synnerlig brådska, orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande myndigheten gör det omöjligt att hålla tidsfristerna vid öppet, selektivt eller förhandlat förfarande med föregående annonsering.

Bolagens ansökningar

Som utgångspunkt gäller att en upphandlande myndighet som avser att tilldela ett kontrakt ska annonsera upphandlingen om inte något annat följer av 4 kap. 5 – 8 §§ LOU. Värmlandstrafik AB har gjort gällande synnerlig brådska men enligt förvaltningsrättens mening har det inte framkommit annat än att förevarande brådska varit hänförlig till bolagets eget agerande. Värmlandstrafik AB har inte heller i övrigt visat att undantagsbestämmelsen i 4 kap. 5 § LOU p 3 varit tillämplig. Det föreligger därmed förutsättningar för att ogiltigförklara avtalen. Då rätten till skolskjuts inte betraktas som ett skyddsvärt intresse som rättfärdigar avsteg från huvudregeln om konkurrensutsättning ska avtalen förklaras ogiltiga (se Kammarrätten i Göteborgs beslut i mål nr 784-10). Värmlandstrafik AB har särskilt invänt att Kils Buss- trafik AB:s talan bör avslås även på den grunden att Kammarrätten i Göteborg inte meddelat prövningstillstånd respektive att Högsta förvaltningsdomstolen beslutat att avslå Åhlins Transport AB:s yrkande om intermistiskt beslut ifråga om den ursprungliga upphandlingen. Även om behovet av tillfälliga avtal skulle upphöra innebär ogiltigförklaring ett retroaktivt upphörande av alla avtalsskyldigheter (se Prop. 2009/10:180 s. 136 ff.). Det noteras att de tillfälliga avtalen anger en uppsägningstid om 6 månader

efter det att den ursprungliga upphandlingen får avslutas enligt LOU. Då avtalen tecknades den 25 maj, 28 maj och 7 juni 2012 och då det inte framkommit i förvaltningsrätten att den ursprungliga upphandlingen avslutats i enlighet med LOU ska Värmlandstrafik AB:s invändning lämnas utan avseende. Den omständigheten att avtalen gäller från och med den 1 augusti 2012 föranleder inte någon annan bedömning. Bolagens ansökningar ska mot denna bakgrund bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B LOU).



Bo Forsberg

Målet har föredragits av förvaltningsrättsnotarien Henrik Melin